

Tizedesvessző vagy tizedespont?

Az alábbi jegyzet szerzői egyikük (Sz. B.) doktori értekezésének védeése alkalmából vitatkoztak a tizedespontról, amikor a bíráló (N.-Sz. G.) kifogásolta ennek használatát. Párosunk fiatalabb tagja nem hagyta magát és utánanézett a dolognak, megállapítva, hogy a jelenlegi hivatalos akadémiai helyesírási szabályzat valóban a tizedesvesszőt tekinti helyesnek, ez a szabály azonban viszonylag új keletű, először az előző, a tizedik kiadás tartalmazta. A 20. század első feléig azonban az elfogadott írásmód szerint a tizedespont volt a helyes. Ez feltehetőleg német hatásra változott meg, és jött divatba a tizedesvessző használata. A helyesírási szabálykönyv kilencedik kiadása 1950-ben még nem szabályozza a tizedes törtek írását [1], de egy másik részben (az ismétlőjel ismertetésénél) szerepelnek tizedes törtek, melyeknél pontot használnak. Az 1955-ben megjelent tizedik kiadásban [2] szerepel először a tizedesvessző mint az általánosan elterjedt szokás utólagos szentesítése. *Deme Lászlónak az új helyesírási szabályokat ismertető könyvében [3] olvasható: „A számok írásában a hármas csoportoknak betűközzel való tagolása meg a régi tizedespont helyett a tizedesvessző bevezetése a gyakorlati életünkben már meghonosodott változásoknak tudomásulvétele.”* Látható tehát, hogy ez a szabály nem a magyar nyelv hagyományából származik, hanem egyszerűen a kialakult szokás legalizálásáról volt szó. E szabály bevezetését többen ellenezték, amint az *Hexendorf Edit* tanulmányában [4] is olvasható: *„Meg kell mondanunk, hogy a tizedes törtek vesszővel való elkülönítését a Helyesírási Főbizottság legtöbb tagja egyáltalán nem helyesli. Sajnos az utóbbi években a vessző e szerepben annyira megszilárdult, hogy semmit sem tehetünk ellene.”*

Egyre többek véleménye, hogy a tizedesvessző használata több tekintetben is előnytelen. Kétségtelen, hogy kézirásnál kényelmesebb, azonban nyomtatásban csúnyább, tizedes törtek felsorolásánál pedig különösen, hiszen ekkor egymás után szóközök nélkül szerepel több vessző. (Ez utóbbi kiküszöbölésére – tipográfusi nyomásra – vezették be a pontosvesszők alkalmazását.) Fontos szempont pedig, hogy az angolszász kultúrának a tudományra gyakorolt hatása miatt tizedesvesszőnk kellemetlen inkompatibilitást jelent. Gyakorlatilag bármilyen számítógépes programnyelvben a tizedes törtek jelölésére pontot használnak, a programok kimenetében is általában tizedespontokat találunk, csak a magyarított (és nem mindig elérhető) változatokban szerepel a tizedesvessző. Bár a tizedespont használata jelenleg nem felel meg az akadémiai szabálynak, mégis az egyik olyan eleme helyesírásunknak, amely megváltozhat, hiszen a jelenlegi szabály nem vezethető vissza a magyar nyelv hagyományaira, és a tizedespont használata egyre terjed. A beszélt nyelv pedig egyik mellett sem dönt, hiszen a némettel (*comma*), illetve az angollal (*point*) ellentétben egyikre sem utal. Javasoljuk a magyar helyesírás őrzőinek, gondolkodjanak el a kérdésen.

Náray-Szabó Gábor–Sztáray Bálint

HIVATKOZÁSOK:

- [1] A magyar helyesírás szabályai (kilencedik kiadás), Akadémiai Kiadó, Budapest, 1950
- [2] A magyar helyesírás szabályai (tizedik kiadás), Akadémiai Kiadó, Budapest, 1954
- [3] *Deme L.*: Magyarázat helyesírási szabályzatunk új (10.) kiadásához, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1956
- [4] *Hexendorf E.*: in *Helyesírásunk időszerű kérdései*, Nyelvtudományi értekezések 4., *Benkő L.* (szerk.) Akadémiai Kiadó, Budapest, 1955